

ادبیات کودک و نوجوان

■ الناز معتمدی ■ سمیه رشیدی ■

سرشناسه	:	معمدی، الناز، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	ادبیات کودک و نوجوان / الناز معمدی، سمیه رشیدی.
مشخصات نشر	:	تهران: پایا، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	[۱۲۶] ص.
شابک	:	978-964-6748-90-3
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۱۲۵ - ۱۲۶].
موضوع	:	ادبیات کودکان و نوجوانان
شناسه افزوده	:	رشیدی ورنکش، سمیه، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	:	PN۱۰۰۹
رده بندی دیویی	:	۸۰۸/۰۶۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۵۵۶۵۶۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	:	فیبا

نشریات پایا

ادبیات کودک و نوجوان

نویسندگان: الناز معمدی - سمیه رشیدی

چاپ نخست، ۱۴۰۰

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: ناژو

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان جویبار، کوچه نور بخش، پلاک ۳۲ www.nashrepaya.ir

تلفن: ۸۸۹۳۰۰۴۸ - ۸۸۹۳۰۰۴۶

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است.

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	فصل نخست: آشنایی با ادبیات کودک و نوجوان
۹	ادبیات چیست؟
۱۱	ادبیات کودک و نوجوان
۱۳	اصول ادبیات کودک و نوجوان
۱۴	ویژگی ها و مختصات ادبیات کودک و نوجوان
۱۵	لزوم توجه به ادبیات کودک و نوجوان
۱۸	اهداف ادبیات کودک و نوجوان
۱۹	تأثیر و کاربرد ادبیات کودک و نوجوان
۲۳	فصل دوم: گذری بر ادبیات کودک و نوجوان
۲۳	پیشینه ادبیات کودک و نوجوان در جهان
۳۴	پیشینه ادبیات کودک و نوجوان در ایران
۵۴	جایگاه ادبیات کودک و نوجوان در دنیای امروز
۵۶	نقش مراکز فرهنگی هنری در ادبیات کودک و نوجوان
۶۵	فصل سوم: انواع خواندنی های کودک و نوجوان
۶۵	خواندنی های داستانی و غیرداستانی
۶۶	داستان های واقعی
۶۹	افسانه ها
۷۰	غیرداستان
۷۰	شناخت انواع شعر
۷۱	ویژگی های شعر کودک و نوجوان

۷۲		انواع شعر کودک و نوجوان
۷۷		ادبیات طنز کودکانه
۷۷		مختصری در باب طنز
۷۹		سیر طنزنویسی در ایران
۸۱		طنزنویسی در ادبیات کودک
۸۲		ویژگی های طنز کودکانه
۸۸		فصل چهارم: ارزیابی آثار کودک و نوجوان
۸۹		معیارهای ظاهری و محتوایی کتاب کودک و نوجوان
۹۷		جستواره ها و جوایز معتبر کتاب کودک و نوجوان در ایران و جهان
۱۱۴		- جوایز تصویرگران کتاب های کودک و نوجوان
۱۱۷		فصل پنجم: تصویر در کتاب کودک و نوجوان
۱۱۷		آشنایی با تعریف کتاب های تصویری و مصور
۱۱۷		انواع کتاب های تصویری
۱۲۰		کارکرد و نقش کتاب های تصویری
۱۲۳		فهرست منابع

مقدمه

نخستین خالقان ادبیات کودک و نوجوان در سراسر جهان مادران هستند. از همان لحظه‌های آغازین که جنین در تن مادر جای می‌گیرد، او با لالایی‌ها و قصه‌های خود برای فرزندش به یکی از تولیدکنندگان ادبیات کودک تبدیل می‌شود. اگرچه ادبیات کودک و نوجوان را باید امری جدا از ادبیات عامه دانست ولی این نوع از ادبیات، ریشه‌هایش بی‌شک در ادبیات شفاهی و فولکلور تنیده شده است؛ ادبیاتی که عمری به درازای عمر بشر دارد.

تاکنون آثار متعددی در ایران و جهان، پیرامون ادبیات کودک و نوجوان منتشر شده است. برخی از این آثار چنان ارزشمند و پربار هستند که همانند کتابی مرجع پیش روی تمام محققان ادبیات کودک و نوجوان قرار گرفته است که ما نیز در این کتاب از آنها بی‌بهره نبودیم؛ اما ضرورت نگارش کتابی با حجمی کم در عین مطابقت با سرفصل‌های درسی به نحوی که بتوان آن را به عنوان کتاب دانشگاهی برای واحد درسی «ادبیات کودک و نوجوان» تدریس کرد احساس می‌شد. به همین خاطر تصمیم بر تولید چنین کتابی گرفتیم.

این کتاب بیش از هر چیز مختص دانشجویانی است که واحد درسی «ادبیات کودک و نوجوان» را در برنامه آموزشی رشته خود دارند. دانشجو در این کتاب ضمن آشنایی با تعاریف، کلیات، تاریخچه پرفراز و نشیب

ادبیات کودک و نوجوان در ایران و جهان با تأثیر و کاربرد این نوع از ادبیات و انواع خواندنی‌های این گروه سنی، شیوه‌گزینش کتاب و نقد و بررسی آن، جشنواره‌ها و جایزه‌های جهانی ادبیات کودک و نوجوان و کتاب تصویری و مصور آشنا می‌شود و در نهایت در پایان هر فصل با انجام چند فعالیت کاربردی و عملی، مباحث علمی آموخته در ذهن او تثبیت می‌گردد.

پس با چنین محتوایی باید گفت به جز دانشجویان و استادان محترم، مربیان، کتابداران، منتقدان کتاب کودک، والدین و همه علاقه‌مندان حوزه کودک و نوجوان می‌توانید مخاطبان اصلی این کتاب باشند. اگر سودی بردند آن را به حساب کمالی بگذارند که پیش از این با دقت و وسواس این راه را برای ما روشن کردند و اگر اشکالی بر کتاب وارد دیدند آن را قصور و کوتاهی ما بدانند و منت بگذارند نظرات خود را به گوش ما برسانند که هیچ کتابی کامل نیست و همواره راه برای کمال باقی است.

در نهایت تشکر فراوانی داریم از انتشارات محترم پایا که زمینه چاپ این کتاب و رساندن آن به دست علاقه‌مندانش را فراهم کرد.

الناز معتمدی - سمیه رشیدی

زمستان ۱۳۹۹